

Báróságra ácsingózó újgazdagok

CSALÁRD MÓDON IGYEKSZIK

hozzájutni nemesi, illetve főnemesi címhez, ranghoz néhány olyan ember, aki a rendszerváltozás óta tollasodott meg.

A Magyar Történelmi Családok Egyesülete mindent megtesz, hogy kiszűrje a hamisítókat.

„Az istenfáját, ez tényleg gróf!” – horkant fel *Laci bácsi*, az üzemi párttitkár a hatvanas évek közepén, amikor a megfelelő szervek kiderítették, hogy a vállalat legjobb brigádvezetője arisztokrata családból származik. *Gróf Nyáry János*, a Kinizsi szocialista brigád első embere óvatlan volt, önmagát buktatta le.

Pedig olyan szorgalmasan senki sem ragasztgatta a színház- és mozijegyeket, mint János gróf; annyira akkurátusan senki sem könyvelte el a társadalmi munkákat és a kommunista szombatokat, mint ő. Más kérdés, hogy amiről a napló „beszélt”, annak a fele sem volt igaz; vagyis olyan volt a brigádnapló, mint a rendszer – de hát erről egy rangrejtve élő főrend tehetett a legkevésbé.

Jópofa a lebukás története is.

Laci bácsi, én gróf vagyok

– Csak úgy, mint máskor, aznap délben is ott állt az egész brigád az üzemajtóban, és ugrásra készen várta, mikor mehet ebédelni – meséli kajánul a gróf. – Hirtelen megjelent Laci bácsi, a párttitkár, aki egyébként közvetlen ember volt. Megpaskolta a vállamat, és így szólt: „Jánoskám, neked már rég pártagnak kellene lenned, a következő vezetőségi ülésen meg is említenélek.” Elsápadtam, hiszen inkább kívántam volna magamnak egy vérző nyombélfekélyt, mint a párttagságot. De mi legyen a válaszom a meghívásra? És akkor hirtelen kiszaladt a számon: „Az a baj, Laci bácsi, hogy én gróf vagyok.” Azonnal megfagyott a levegő, mindenki meghökkent, megmerevedett, majd gejzirszerűen feltört az emberekből a röhögés; a térdüket csapkodták széles kedvükben, fuldokolva mondták: „Marha jó vicceket bírsz kitálatni, Nyáry!” De azért az elvtársak résen voltak. Már másnap behívtak a személyzeti osztályra, ahol lehordtak a sárga földig. Azt hittem, kirúgnak, elintézik nekem a börtönt, elvégre akkor még dühöngött az osztályharc.

– Mit róttak fel az ön bűnéül?

– Szerintük azzal, hogy nyilvánosan felfedtem származásom titkát, egyszersmind meggyaláztam egyik ősom, az 1848-as forradalmár *Nyáry Pál* emlékét. Ebben az észjárásban ne keressünk logikát, hiszen ez több mint abszurd. Ráadásul a tényeknek sem felel meg. Nyáry Pál ugyanis nem tartozik a felmenőim közé, és nem is volt gróf. Mindenesetre az ide vágó tényeket elhallgattam a szidalmazóim előtt, már csak azért is, mert éreztem, hogy Nyáry Pál '48-as tevékenysége miatt valamiféle védettséget élvezek; meg aztán miért is terheltem volna együgyű vádlóimat genealógiái, azaz származástani kérdésekkel? Örültem, hogy nem rúgtak ki a munkahelyemről.

Bedeghi és berencsi gróf Nyáry János a főváros VIII. kerületének egyik lerobbant utcájában lakik, egy öreg, gangos ház emeleti lakásában, ám az otthona hangulatos: azzá teszik a régi, mives bútorok, na meg az ősök arcképcsarnoka, amely beborít egy egész falat.

– Habár már 1329-ben nemességet kaptunk, a családom mindenekelőtt a török elleni harcokban tüntette ki magát – mondja öntudatosan a házigazda, és fel-félpillant az elődöket ábrázoló festményekre. – *Nyáry Ferenc* részt vett a mohácsi csatában, nagy harcos volt, szinte állandóan pogány vérben fürdött a kardja; 1535-ben bárói címmel jutalmazták. Aztán jönnek sorra a végvári vitézeink – mutat egymás után a képekre az utód. – *Zsigmond* Diósgyőr várkapitánya volt, *Pál* Egervár kapitánya még *Dobó István* előtt. *Lőrinc* a szolnoki várat védte, amíg egy árulás folytán a török be nem jutott az erődbe. Lőrincet mint parancsnokot Konstantinápolyba hurcolta az ellenség, valójában a Hétlórionyban raboskodott. Neki azonban sikerült megszöknie, elmentében az Egri csillagokban szereplő *Török Bálint*tal. A XX. században *Nyáry Ernő*t bagdadi érsekké nevezte ki a pápa.

Külön falon magában áll egy festmény, amelyről egy határozott tekintetű, gazdag díszmagyart viselő férfi néz le ránk.

Nyáry János: Családom mindenekelőtt a török elleni harcokban tüntette ki magát

– A nagyapám – mutatja be János gróf. – A Csallóközben, Pozsonyhoz közel, Csöllén terült el a birtoka, amelyen mindig hatalmas ménes' legelészett. Apám közgazdászként az öreg jobbkeze volt. Mindketten nagyon értettek a lovakhoz.

– Nem gondolt arra, hogy a szlovákiai kárpótlásnak köszönhetően visszaszerez valamit az egykori felvidéki vagyonból? – kérdelem.

– Ha sikerülne is visszakapnom egy kastélyt vagy egy kúriát, mit kezdenék vele, amikor ötvenhatezer forint a nyugdíjam. Hatvan-négy évesen egyébként is megfontolja az ember, miféle kalandokba bocsátkozik.

– Magyarországon nem is volt vagyonuk?

– Volt egy szép lakásunk a Margit hid budai hídfőjénél. A háznak azonban, amelyhez a mi lakásunk is tartozott, leomlott a frontfala a világháborús ostrom alatt. Úgy nézett ki, mint egy babaház. Gyerekszemmel persze ez óriási élmény volt nekem. Emeleti lakás volt a miénk; a zongoránknak kilógott az egyik lába a semmibe. Szüleim akár jelképesnek is tekinthették a zongora pozícióját, mert a háború után ugyanolyan billenékeny lett a család helyzete, mint a semmibe lógó hangszeré.

– Végül is ön mire vitte a szocialista Magyarországon?

– Reklámgrafikus lettem, sőt fotóriporter főiskolát végeztem. A Képes Sportnál voltam főállásban, sportfotózásra szakosodtam. Aztán egyre inkább a fotóművészet kezdett érdekelni. Díjakat nyertem Barcelonában, Berlinben, Krakkóban, Bukarestben. Egyébként kidolgoztam a mozgás megjelenítésére egy sajátos fotótechnikai módszert, amit rólam neveztek el Nyáry-féle eljárásnak.

– Amit most elsorolt, már majdnem úgy hangzik, mint egy hepiend.

– Ha mindennek köze lenne a hepiendhez, akkor '87-ben nem adtam volna disszidálásra a fejem. Németországba mentem családotul. Onnan '92-ben tértünk vissza azért, mert hitünk benne, hogy a '90-es politikai változást követően gyökerestül eltűnik a korábbi rendszer. Ebben tévedtünk; és még sok minden másban.

János gróf megvonja a vállát.

– Nem baj – jelenti ki egy félmosoly kíséretében –, én azért hasznosan elfoglalom magam. Igyekszem jó bort készíteni az Etyeki borvidékhez tartozó ürge-hegyi szőlőmből. Persze a legfontosabb számomra a Magyar Történelmi Családok Egyesülete, amely immár tizenkét éve létezik.

Hamis arisztokraták

– Öntől származik az egyesület ötlete?

– Igen. Németországban ugyanis tagja voltam a bajor nemesi klubnak, amelyet *Franz von Bayern* királyi herceg vezetett. Miután hazaköltöztem, elhatároztam, bajor mintára megcsináljuk a magunk egyesületét, amely az összmagyar nemességre kiterjed, tekintet nélkül az országhatárookra. Miután erőfeszítéseimet siker koronázta, megalakulásunkról tájékoztató levelet írtam Európa összes uralkodójának, illetve trónfosztott uralkodóházának. Az angol királynő titkárságától Párizs grófjaig

minden címzett lelkesen üdvözölt bennünket. Pillanatnyilag háromszáznegyven taggal dicsekedhet az egyesületünk. Mindnyájan igazolt, feddhetetlen emberek. Az igazolásra azért van szükség, mert tele az ország álnemessel és hamis arisztokratával.

– Miért zavarja ez önöket?

– Tőlünk mindent elvettek, kis híján eltöröltek bennünket a föld színéről. Csak a becsületünk és a neveink maradtak meg. Ezekhez a végtelenségig ragaszkodunk. És nem adjuk a címeinket, rangjainkat, címereinket sem. Elég volt!

Aki rokonná fogadta a császárt

– Kik pályáznak a neveikre, címeikre, kutyabőröikre?

– Az újgazdagok egy része, akik megszokták, hogy lényegében bármit elérhetnek. Évente két-három „vörös bárót”, hálózati milliárdost utasít el az egyesületünk. Ők velünk szeretnék igazoltatni, hogy nemesek, mert-hogy olyan jól mutatna egy címer a kacsalábon forgó palotájukban vagy egy bárói cím a névjegyükön. Dokumentumokat hamisítanak, illetve hamisítatnak. Előkaparnak például egy kihalt arisztokrata családot, és addig-addig ügyeskednek, amíg valahogy a saját familiájukat összefüggésbe nem hozzák vele, vagyis álokonságot produkálnak, következésképpen igényt jelentenek be az eredeti címekre, rangokra. Csakhogy nálunk minden kérelmet egy genealógiai bizottság vizsgál, és irgalmatlanul kiszűrjük a csalókat. A múltkorában egy Németországban élő pénzember jelent meg nálunk, mondván, hogy ő báró. Kitepítette a dokumentumait. Az egyik szakemberről, *báró Gudenus János* barátom rögtön kiszúrt egy festményről készült fényképet, amely *II. József császárt* ábrázolta. Lelepleződték tehát a család. Ám ahelyett, hogy a kérelmező szegyenében elsomfordált volna, így reagált: „Jé, nem is tudtam, hogy II. József rokonom!”

– Létezik Magyarországon jogi védelem a címekre, rangokra, címerekre?

– Tulajdonképpen nem. Egy 1947-es törvény a mai napig tiltja a címek és rangok használatát. Tiltja, de nem bünteti. Következésképpen szabad a gazda bárki számára. A német példát kellene alapul vennünk. Ott törvény mondja ki: a címek és rangok a név részei.

Gróf Nyáry János az Európai Nemesi Szövetségben nagyon bizik. Ez egy óriási tekintélyű, roppant befolyásos emberekből álló szervezet. Két éve vették fel ide a Magyar Történelmi Családok Egyesületét. A gróf szerint a hazai jogi visszasságok rendezésében segítségükre lesznek az európai nemesek. „Így a jövőben nem fordulhatnak elő olyan disznóságok, hogy némelyik vállalkozó minden további nélkül a termékére ragaszthat egy-egy ősi címet.”

A beszélgetés végeztével, ahogy jövőnk kifelé a szobából, elhaladunk a különálló festmény, a határozott tekintetű nagyapa mellett, aki mintha dicsérőleg odabiccetene az unokának, János grófnak: „Szívemből szóltál, fiam!”

Adonyi Sztancs János

Kígyózik a kígyóügy

Két héttel ezelőtti számunkban közreadott, *Kígyózó tárgyak százezerért* című írásunk meglehetősen nagy port vert fel. Emlékeztetőül: egy pécsi információ szerint üvegtartályból lépett meg egy veszélyes mérgekígyó (zöld mamba), és a tartó házból kilépve kámmorra vált. Az ügyben a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság nyomozást indított, majd időközben le is zárta. Elszókött kígyó tehát hivatalosan nincs.

Ugyanakkor legalábbis érdekes, miként is folytak az ügy „utómunkálatai”. Először is – alig néhány perccel a lapunk által, névvel és címmel tett hivatalos rendőrségi bejelentés után – telefonál egy nagyvállalkozó, és kerek perec megfenyegeti az érdeklődő újságíró: ha a nevét leírjuk, ez lesz meg az lesz. Elgondolkodtató: honnan a telefonszám és a tájékoztatóról szóló információ? Másodszor az ügynevezett média kezd önmozgásba, „Figyelj, mond meg má’, ki is ez, kimegyünk kamerával, beszélj te is két mondatot...”; vagy: „Írd meg a sztorit, leadom én, aztán felezünk...”

Nos, ennél még az is érdekesebb, milyen sok észrevétel érkezik az egyébként nem nyilvános mobilra, illetve a bárki által elérhető elektronikus szerkesztőségi postacímre. A telefonos megkeresések között mindeképpen meg kell említenünk *Winkler János* rendőr őrnagyunkat, biztonságtechnikai szakértőként bemutakozó olvasónk véleményét, aki szerint nem igazán kellene reklámozni azokat az extrém védelmi megoldásokat, amelyeket egyébként is tilt a törvény. Egyesek például madárpókot tesznek a nagy értékű autó kesztyűtartójába, más hölgyek skorpiót a bankkártyás neszesszerbe, mérges kígyót az újgazdag, de a hullók természetéről semmit sem tudó amatőrök az ékszerük közé. Ezek az emberek saját magukat is veszélyeztetik – mondja a szakértő.

Egészen más irányból közelít egy olvasónk, *Kiss Bettina*. Leveléből néhány részlet: „Bevallom, én nem tartozom a szakértő terraristák közé, nem szakmai szinten, pusztán »hétköznapi« állatimádó módjára szeretnék pár hozzászólást fűzni a dologhoz. Az tény, hogy ebben a világban pénzért bármilyen állatot meg lehet szerezni – akár legálisan, akár nem –, izeltlábtűt is, emlőst is. Bizonyos emberek viszont mindig túlreagálják a dolgot, általában hullóirányban. Hisz hogyan lehet egy olyan állatot tartani, uram bocsá’, dédelgetni, melyet mindenki utál, hiszen nincs selymes szőre, meg egyébként is egy bibliai gonosztevő. Miért nem tart helyette, mondjuk, mosómedvét? Az puha és aranyos, dédelgetni való. Teljesen törvényes úton hozzá lehet jutni; igaz, nem egy állatgondozótól hallottam, hogy abszolúte nem ajánlják házikedvencnek, mert igen nagy károkat tud okozni, s szinte lehetetlen elzárni, mert rövid idő alatt elszajátítja a ketrecek kinyitásának fordelyát. (.)

Mikor megvettem életem első leguánját, először én is mindenáron »ölebbé« szerettem volna varázsolni, de aztán rádöbbsentem, hogy sohasem fog sikerülni, mert ezek az állatok sosem fognak behódolni az embernek. Erősebbek nála, megtűrik az embert, de ha megünják a közelségét, azt rögtön a tudtára is adják. Nem háziasított állatok, az ember kap egy darabot az érintetlen vadvilágból velük.”

Bodnár Lajosné Monorról ellenben, úgy, ahogy van, betiltaná a hullótartást. „Ezek az állatok nem valók a közvetlen emberi környezetbe. Nagy részük veszélyes is, ráadásul ellenőrizhetetlen a tartásuk. Testvérem afrikai kiküldetése során megtanulta, hogy még az oroszán ellen is van védekezés, a sunyi kígyómarás, pókcspés ellen nincs. Az ilyen állatok tartására ott vannak az állatkeretek, a gyűjtemények, lakásban nincs helyük.”

A szerző mindehhez csak néhány apró megjegyzést tehet. Egyrészt cikkünk alapvető állítását, mely szerint ma Magyarországon bármilyen veszélyes állat beszerezhető, és ez a piac nagyon is működik, senki sem cáfolta. Sőt, azóta tizenötezer forintért „érett” madárpóknőstényt is kínált az említett cikkben emlegetett egyik, „vakon” felkeresett állatkereskedés tulajdonosa. Másrészt továbbra sincs arra igazi magyarázat, miért tart valaki otthon egy néhány literes tartályban olyan, akár veszélyessé is válható állatot, amelyről alig tud valamit, kapcsolata nem lehet vele. Nézni lehet, és talán kissé félni tőle.

Tamás Gábor